

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 1 (45)

Вінниця, 2024

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу

РІШЕННЯ

Національної ради України
з питань телебачення та радіомовлення
щодо реєстрації суб'єкта друкованих медіа
№ 967 від 28 вересня 2023 року
Журнал

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, англійська

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Дисемінація передового педагогічного досвіду
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Проби пера
- ❖ Конкурси
- ❖ Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Протокол № 7 від 14 лютого 2024 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.; **відповідальний редактор:** методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкар С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

Відповідальність за зміст статей несуть автори

Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 1(45) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2024. 168с.

ЗМІСТ

СЛОВО РЕДАКТОРА

БУГА ОКСАНА, Інвестиційна привабливість регіонів як основа сталого розвитку країни.....	6
<u>АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МОДЕЛЮВАННЯ У ПРАКТИЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЯК ЗАСОБУ ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ МАЙБУТНЬОГО</u>	

ФАХІВЦЯ

СВЕРЛОВИЧ ВАЛЕНТИНА, НАДКЕРНИЧНА ЛЮБОВ Сучасна модель практичної підготовки майбутніх педагогів у коледжі.	10
БУЛЕЙКО ОЛЬГА, КАРЛОВА ОЛЕНА, Підготовка практикоорієнтованого фахового молодшого бакалавра в ВСП Вінницькому фаховому коледжі будівництва, архітектури та дизайну КНУБА.	14
МАЙДАНИК ОЛЕНА, МАРІЯ СЕНИШИНА, Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до громадянського виховання молодших школярів.	18
МІЛЩУК СВІТЛАНА, Використання технології вебквестів під час організації літньої педагогічної практики здобувачів освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта (з досвіду роботи)..	22
ЯКОВЛІВА ОЛЕНА, Процес спілкування як умова розвитку комунікативних умінь майбутніх учителів.....	27
ГУМЕНЮК ОКСАНА, Компетентнісна освіта - як основа професійно-особистісного розвитку майбутнього фахівця (з досвіду роботи)	29
ХАНІКОВА ІРИНА, СТЕЦЮК ІРИНА, Співпраця закладів педагогічної освіти з громадськими організаціями як засіб організації педагогічної практики роботи з дітьми з особливими освітніми потребами	31
ГАЛАН ОЛЬГА, ФАЛОВСЬКА ІРИНА, Дизайн-мислення в освітній діяльності.....	33
ДЕМКОВА ВІТА, Моделювання фізичних процесів у дослідницькій діяльності студентів.....	35
ЖУПАНОВА НАТАЛІЯ, Застосування моделювання на урок зарубіжної літератури.....	38
КОВАЛЬЧУК ІРИНА, ЧЕМЕРИС ІРИНА, Формування лідерських якостей у майбутніх фахівців як ключ до успіху в сучасному світі.	40
КОРНЕЛЮК ВІКТОР, Моделювання оцінювання взаємодії в освітньому процесі.	43
СОРОЧАН МАРИНА, Використання моделювання у процесі практичної підготовки як засобу професійно-особистісного розвитку здобувачів освіти в реаліях сьогодення.	45
ТЕРЕПА АЛЛА, Математичне моделювання як прийом формування математичної компетентності в майбутніх учителів початкової школи в педагогічних коледжах.	49
ВОЙТЕНКО ГАЛИНА, КУЗЕМА ГАННА, Вплив освітньої інноватики на креативний розвиток професійних здібностей майбутніх вчителів.	54
КРАМСЬКА ЗОЯ, КРУГЛИК МАРИНА, Проектування освітнього простору закладу дошкільної освіти як умова розвитку дитини.	57
ПАЩЕНКО МАЯ, КОВАЛЕНКО КАТЕРИНА, Реалізація моделі освітнього простору шляхом впровадження у практику технології педагогічного проектування у закладах дошкільної освіти...	59
СИНЕГУБ ЯРОСЛАВА, ГОРДІЙЧУК МАР'ЯНА, Моделювання освітнього середовища закладів вищої освіти.	61
ДЕНИСЮК ТЕТЯНА, ГОРОБЧУК КАТЕРИНА, Екологічний підхід до проблеми створення моделі освітньої системи в Україні.	63
ТРОЯН НАТАЛІЯ, ДІДЕНКО АНАСТАСІЯ, Дистанційне проведення педагогічної практики: важливі акценти впровадження (з досвіду роботи).....	65

МУЗИЧНИЙ СВІТ У НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

АГЕЙКІНА-СТАРЧЕНКО ТЕТЯНА, ЛЮБЧИК КАТЕРИНА, Світова прем'єра хорового циклу «Псалми Давидові» Р. Толмачова за поезією Т.Г. Шевченка.	67
СТЕПОВА АЛЛА, Музично-педагогічна діяльність українських композиторів XIX - початку XX століть.....	70
КАСЬКО ТЕТЯНА, СТОРОЖУК НАТАЛІЯ, Специфіка викладання хорового диригування в умовах дистанційного навчання для майбутніх вчителів музичного мистецтва.	75

ІСКРА СВІТЛАНА, ГАВРІЛОВА СОФІЯ , Організація роботи з вокальним ансамблем: теоретичні та практичні аспекти.	78
МАЗУР АЛЬБІНА , Формування музично-естетичного смаку студентів на занятті з постановки голосу.	81
ІСКРА СВІТЛАНА, КИРИЛЮК ДМИТРО , Вокально-хорове виховання як основа формування співацьких навичок школярів.	84
ЧОРНА НАТАЛЯ, ХОЛОДЮК МАРІЯ , Театралізована діяльність на уроках музичного мистецтва в ЗЗСО: види та форми.	88
БОГОЦЬКА ВАЛЕНТИНА, СЕГЕДА МИКОЛА , Використання мультимедійних технологій на уроках музичного мистецтва в закладах загальної середньої освіти.	93
ТОМЧУК АННА, МЕЛЬНИК ГАЛИНА , Використання мультимедійних технологій у навчальному процесі на уроках музичного мистецтва.	97

ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ: РОЗРОБЛЕННЯ, ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ

МЕТОДИК ТА ПРАКТИК НАВЧАННЯ

СКРИПНИК НАДІЯ, ЛЕБЕДЬ ЮЛІЯ, ТКАЧУК АНАСТАСІЯ , Формування риторичної компетентності здобувачів освіти у процесі навчання.	101
МІНОВА ЄЛИЗАВЕТА, ГОЛОВАНЮК ВАЛЕНТИНА , Біблійні алюзії в контексті літератури постмодернізму (на прикладі роману «Історія світу в 10,5 розділах» Джуліана Барнса).	107
ІСКРА СВІТЛАНА, СТАВНІЙЧУК МАЙЯ , Український пісенний фольклор як складова репертуару дитячих вокальних ансамблів.	113
ВАЦАК КРІСТІНА , Концепти дитинства у творчості М. Вінграновського.	117
ЦІСАР ІРИНА, КСЕНЧИНА ОЛЕСЯ , Використання українського фольклору в мовленнєвому розвитку старших дошкільників.	120
БЕРЕЖАНСЬКА ОЛЬГА , Впровадження STEM-освіти на заняттях з української мови та літератури.	123
ЯКОВЕНКО ТЕТЯНА, ВОНСОВИЧ ОЛЕНА , Неокласичні традиції у творчості Максима Рильського.	126

НОТАТКИ СУЧАСНОЇ ПСИХОЛОГІЇ, ПЕДАГОГІКИ ТА МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ

ПЕТРЮК ВАЛЕНТИНА , Використання в організації роботи творів В.О.Сухомлинського як засобу морального виховання дітей дошкільного віку.	129
ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА, БАКУНЧИК ЯНА , Основні аспекти формування грамотності та розвитку мовлення здобувачів початкової освіти у процесі вивчення української мови.	132
ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА, ПАРУБОЧА МАРІЯ , Фундаментальність проблеми формування орфографічних умінь здобувачів початкової освіти у сучасному освітньому просторі.	137
ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА, МАРУЩАК ВІКТОРІЯ , Втілення інноваційних технологій на уроках в початковій школі як запорука ефективної спільної навчальної діяльності педагога та здобувачів початкової освіти.	140
ОСАДЧА ЛЮДМИЛА , Рівень хореографічної підготовленості старшокласниць на уроках фізичної культури за варіативним модулем «Хореографія».	146
ЦІСАР ІРИНА, БЛУДЧА АНАСТАСІЯ , Роль пісочної терапії у формуванні зв'язного мовлення дошкільнят.	148
ІННА БАРЩЕВСЬКА , Особливості діагностики та педагогічного супроводу дітей із синдромом Аспергера та СДУГ.	151
ВАКОЛЮК ТЕТЯНА, ЯКОВЛІВА ОЛЕНА , Проблема булінгу у шкільному середовищі.	155
ТАРАШЕВСЬКА ОЛЬГА, ЦІСАР ІРИНА , Інноваційні технології в роботі з дітьми ООП.	157
ЯКОВЕЦЬ НАТАЛІЯ , Літературний проект як ефективний формат освітньої діяльності в ЗДО, засіб розвитку національно-патріотичних почуттів дошкільників та формування інтересу до сучасної книги (зі збірника проектів за творами сучасних українських авторів).	160

ВІДОМІ ІМЕНА

КІСЕЛЬОВ ДМИТРО , Бертольт Брехт: теорія «Епічного театру». Зміст явищ.	162
ЛИСИЙ АНАТОЛІЙ , Наш останній король – Stanislaw August Poniatowski.	165

СЛОВО РЕДАКТОРА

Два роки Україна бореться проти агресії росії, два роки як життя народу поділилося на: до і після. Змінилося все: побут, цінності і навіть окремі професії. Єдине залишається непохитним – любов до Батьківщини та бажання бути вільними!

Попри важкі, нестабільні часи українська молодь вірить у власні сили та прагне справедливості. Велика кількість здобувачів освіти всієї України подалися до лав ЗСУ та боряться за незалежність й суверенітет держави. І це свідомий вибір. Вибір, який заслуговує на повагу та за який не соромно!

Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж теж має своїх героїв. Це «вчорашні» студенти, які без вагань стали на наш захист. Ми стараємося підтримати та допомогти тим, які невтомно виборює кожен клаптик рідної землі.

З перших днів повномасштабного вторгнення студенти та працівники коледжу активно долучилися до волонтерської діяльності. Виготовлення окопних свічок та оберегів для захисників, пошиття балаклав, плетіння маскувальних сіток, донорство, приготування та доставка їжі, допомога біженцям, формування індивідуальних аптечок, участь у благодійних концертах та футбольних матчах – усе це види волонтерської допомоги, яку надавали та продовжують надавати наші студенти й працівники. Ми проводимо благодійні ярмарки, беремо участь у всеукраїнських акціях на підтримку ЗСУ і

військовослужбовців, які проходять лікування та курси реабілітації.

За ініціативи наших викладачів зібрані кошти та придбані автівки для підрозділів, в яких служать наші випускники, і на даний час перебувають на передовій.

Дуже боляче згадувати про втрати. Ми із сумом вшановуємо пам'ять тих, хто нажаль, віддав своє життя за майбутнє. Задля виховання патріотизму молодого покоління, з метою загострення уваги до сучасних проблем і цінностей у коледжі щоранку звучить хвилина мовчання в пам'ять загиблим воїнам та всім жертвам цієї кровавої війни, проводяться виховні заходи та години спілкування.

Ми відкрили Стіну пам'яті загиблих студентів і випускників коледжу аби ніхто і ніколи не викреслив із своєї пам'яті воїнів, які захищали нас, нашу землю, нашу країну від ворога.

Ми також беремо участь у благодійних акціях, які допоможуть нашим студентам обрати для себе правильну позицію та зрозуміти головне – Україна наше все!

І після темряви обов'язково прийде світло, й добро переможе зло. Ми свято віримо у Збройні Сили України і боремося до кінця. Ми продовжуємо писати, творити, досліджувати та навчати.... Правда на нашому боці, тому задля майбутнього покоління ми зобов'язані вистояти, і на своєму освітньому фронті зробити все можливе задля ПЕРЕМОГИ!!!

4. Дідич Г. Вплив народної музики на морально-естетичне виховання школярів. Наукові записки. 2014. Вип. 125. С. 67-70.
5. Духовний розвиток особистості засобами мистецтва: Навчально-методичний посібник. Автор і упорядник С.Т.Репетій. Біла Церква, 2005. 399 с.
6. Іваницький А. І. Український музичний фольклор. Вінниця: Нова книга, 2004. С. 320.
7. Козіна О. Вплив української народної пісні на формування професійної компетентності майбутніх учителів музики. Проблеми підготовки сучасного вчителя. 2014. № 10 (Ч. 1). С. 189-193.
8. Лисенко Н. В. Етнопедагогіка дитинства. Навчально-методичний посібник. Київ: Видавничий Дім Слово, 2011. 720 с.
9. Осипець Р. Українська народна пісня – основа музичного виховання. Мистецтво та освіта. 2003. № 4. С. 6-9.

*Стаття надійшла до редакції
09 лютого 2024*

КОНЦЕПТИ ДИТИНСТВА У ТВОРЧОСТІ М. ВІНГРАНОВСЬКОГО

УДК 821.161.2.09 Вінграновський

ВАЦАК КРИСТІНА

*здобувачка освіти філологічного факультету
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»*

Abstract. *The article reveals the relevance of using the theme of childhood in M. Wingranowski's prose and poetry for and about children. The author emphasizes the connection between the child and the nature around him/her, pays a lot of attention to the inner world of young characters and their actions.*

Ключові слова: *М. Вінграновський, дитинство, проза, поетичний світ, життя, свобода, душа.*

Постановка проблеми. Ідея самодостатньої цінності людської душі, неповторності особистості, морального досвіду людства та його високих етичних стандартів, утвердження доброти, благородства, совісті була однією з домінантних ідей дитячих літературних творів в українській класичній літературі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми відтворення концепту дитинства, легкості й свободи були і будуть актуальними завжди. Письменники, які створювали книжки для дітей теж не оминають цієї теми. Зокрема, М. Вінграновський дітям присвятив немало поезій та прозових творів. Враховуючи вище сказане, спробуємо, з огляду на праці філософів (Декарт, Гомілко) та психологів (Мід, Юнг) простежити, як один з найкращих українських письменників II пол. XX століття зображає дитячий світ у своєму поетичному і прозовому доробку.

Власне, майже вся поезія М. Вінграновського могла б розглядатися в сенсі зазначеному О. Гомілком, що «дитинство не є перепорою на шляху до дорослого життя, а постійно живлячим людські сили джерелом наснаги, енергії, неупередженості, зацікавленості». Письменник, як і його юні герої, вірить в диво, «а диво стає хлібом насущним його поезії». Як справедливо наголошує Т. Салига, за образами М. Вінграновського стоїть «свято дитинства».

Метою статті є відображення образу дитинства у творчості М. Вінграновського.

Виклад основного матеріалу дослідження. Микола Степанович був поетом, прозаїком, кіноактором, кінорежисером, сценаристом. Звідки в одній людині скільки талантів? Микола Вінграновський казав: «Воно виходить у мене, сказати б, само по собі. Це не моя примха, не спеціальна запрограмованість».

Діти для Вінграновського – не просто тема, це особливе ставлення до життя,

внутрішньо близьке йому. Не випадково, мабуть, він з великою радістю писав вірші для дітей і про дітей. І в них, може, найбільше був собою. Бо сягав тієї свободи самовираження, принципово новаторські тим, що співпадають з дитячою уявою, з поетичністю дитячої душі. І проливають нове світло на природу всієї поезії Вінграновського, в якій живе дарована людям у дитинстві безпосередність сприйняття світу, парадоксальність фантазії і душевна чистота. У М. Вінграновського постає вічна для літератури тема дружби дитини зі звіром або птахом має свою особливість: у дітях немовби відновлюється єдність живого світу, відчуття якої втрачене дорослими.

Таємничість поезії Миколи Вінграновського, незважаючи на глибокий ідейно-художній аналіз, досі залишається нерозгаданою.

Уже стало шаблоном твердження, що поет дивиться на світ очима дитини. Але мало хто з поетів обходиться без імітації дитячої наївності, психології, і не лише у творах для дітей. Це дуже цікава і мало висвітлена тема. «До нас прийшов лелека з косою на плечі» – явно ж писалося без оглядки на дошкільнят. Вінграновський часто вдається до «примітивізації» поетичного малюнка чи психології: «У зайченят веселі зуби», «важкий ячмінь...бджолу за лапку лоскотав», «Зайці передніми лапами котять капусту з поля». Це є той «дитячий примітив», перед яким досконалість розводить руками.

Поетичний світ Миколи Вінграновського надзвичайно цікавий, багатий, яскравий, барвистий. Автор вміє зазирнути у душу дитини, проймається її інтересами, турботами. Візьмемо для прикладу його поезію «Перша колискова». Як відомо, залишає глибокий слід у дитячій душі. Особливістю колискових пісень є те, що їм властива проста мелодія і розмірений ритм, що відповідає гоюданню колиски. Виконуються вони заспокійливим, монотонним, дедалі тихішим голосом. Слова у колисковій пісні прості, пестливі й близькі для дитячого сприйняття. Перші рядки вірша налаштовують на спокій, на сон:

Спи, моя дитино золота,
Спи, моя тривого кароока,

В теплих снах ідуть в поля жита,
І зоря над ними йде висока.

Автор добирає дуже ніжні звертання: «дитино золота», «тривого кароока», «гіллячко голуба». Але разом з тим із поезії випливають і громадянські мотиви, які виражені словами: «...В тобі не спить хай Україна», бо «вона – для тебе і для світу». В поезії використано також чимало казкових образів, котрі надають висловлюванню таємничості звучання, наприклад:

Тіні сплять і сонна яворина;
Капле сон сріблястий з верховіту.

Колискові мотиви звучать і в інших поетичних творах Миколи Вінграновського. Проста й зворушлива картина постає в уяві читача, коли той слухає вірш «Приспало просо променя». Налаштовуючи «променя» на сон, «просо» наче заспокоює його, просить, щоб воно нічого не боялося, «заплющило косеньке око», оскільки «залізли коники в снопи, і хмара спить високо», «заснув у ліс сірий вовк», а за цей час «в солодкім сні біля води» ростиме для зайченятка капуста. В останніх рядках поезій автор звертається до дитинки із простими і щирими словами:

Заплющ косеньке око й ти,
Підстав під вухо лапку.
Як будеш спать – будеш рости,
Маленьке зайченятко.

Чимало поезій Миколи Вінграновського для дітей висвітлюють красу різних пір року, уявлення дітей про пори року, їх світосприйняття. Дуже гарно автор зображує весну в поезії «На рябому коні прилетіла весна». Уже перші рядки поезії створюють казковий та загадковий настрій, але разом з тим все здається дуже реальним:

На рябому коні прилетіла весна,
Снігу сорок лопат їй прикидало плечі.

Весна для кожного несе якісь подарунки, особливо щедрою виявилася для малечі, якій принесла «щавелю для зелених борщів», «дощу привезла на купелі». Особливо несподіваним була поява зайчика, який «приїхав на теплій щоці» і «виглядує...з лісної оселі». Не забула весна і про пташок:

Горобцям привезла по три пуди зерна,
По три пуди зерна їх сусідам – синичкам.

Весна прилетіла «на рябому коні» і кожному щось подарувала, але що саме – таємниця.

А от про прихід зими Микола Вінграновський розповідає у вірші «Іде кіт через лід...» Коли кіт прямує «чорнолапо на обід», то чує, як «зима його біла підзива», сварячись, щоб він не лишав чорного сліду. Однак кіт відповідає, щоб вона «темніла тут дотемна». Завершується вірш простими словами про:

Стала зимонька сумна:

За котом ішла весна!

Пробуджує дитячу допитливість та уяву вірш «Що робить сонце уночі...». Ліричний герой запитує: «Що робить сонце уночі?», «Що робить місяць по ночах?». Автор вживає таку велику кількість запитань з метою підкреслити дитячу допитливість, цікавість. Вірш насамперед зачаровує наївністю дитини, її безпосередністю:

Що роблять сонце й місяць вдвох,

Коли в снігах біліє мох,

На сіножать сніги сніжать

І снігурі в снігу лежать?

Письменник-гуманіст ґрунтовно, глибоко і цікаво змалював світ дитини, детально описав психологічну, соціальну, філософську еволюцію дитячої свідомості. За допомогою непомітних, на перший погляд, нюансів, пунктирних описів, неключових подій письменник майстерно оголив внутрішню природу дитини (розмови хлопчика зі своїм собакою Нериком, його бажання вирости хлібом у "Бинь-бинь-бинь...", жалість до нещасної корівки і її хазяйки, радість покупки, епізод з одеклоном у перукарні, перша склянка молока, яку, на прохання Миколки, дід Ратушняк відніс сиротам у "Первінці" тощо.).

У багатьох своїх віршах та оповіданнях, Вінграновський звертає увагу на ніжність дитинства, його безпечність і безтурботність. Він описує незаперечну радість, що переповнює дитячу душу, і вміє передати цю радість своїм читачам. Вінграновський також підкреслює чистоту дитячого світу і його неущкодженість від складнощів дорослого життя.

Однак, у творчості Вінграновського також зустрічаються тексти, де він розглядає тему дитинства з певною іронією і глибоким розумінням протиріч, які присутні в дитячому світі. Він відображає суперечності між невинністю і безглуздям, мрійливістю і нерозумінням дорослих. Оповідання «На добраніч», «Літній вечір».

Висновки і перспективи подальших досліджень.

Поезія Миколи Вінграновського дуже цікава й невимушена, легка для сприйняття, і постає перед читачем, як «передчуття любові й добра», передчуття ідеального щастя, яке неможливе в реальному житті, але без ілюзії якого неможливим стане і саме життя.

Загалом, зрослий в атмосфері любові, щирих почуттів М. Вінграновський, у своїх дитячих творах акцентував самодостатність дитячої особистості.

У своїх творах Микола Вінграновський створює комплексне уявлення про дитинство, яке віддзеркалює багатогранність і протиріччя цього періоду. Він підкреслює важливість дитячих емоцій, мрій та радості, а також розуміння труднощів і проблем, з якими діти можуть зіткнутися. Дана тема залишається актуальною й надалі. Адже його творчість запрошує читачів зануритися в дитячий світ і побачити його у всій його розмаїтості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Вінграновський М.С. Вибрані твори: Поезії / Вступна стаття Т. Салиги. Тернопіль: Богдан, 2004. Серія «Маєстат слова», 400 с.
2. Вінграновський М.С. В глибині дощів. Київ: Рад. письменники, 1985. 256 с.
3. Гомілко Оксана. Метафізика тілесності: концепт тіла у філософському дискурсі. Київ: Наукова думка, 2001. 340 с.
4. Антонішин С. Я вас люблю. Роздуми над поезією М. Вінграновського. Київ, 1992. №7.
5. Салига Тарас. Микола Вінграновський. Київ, Рад. письменники, 1989. 167 с.

6. Слабошпицький М. Сюжет нервів, вболівань, радості... Проза . Вітчизна. 1986. № 11. С. 174-178

Стаття надійшла до редакції
12 лютого 2024

ВИКОРИСТАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ФОЛЬКЛОРУ В МОВЛЕННЄВОМУ РОЗВИТКУ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ

УДК 373.2.015.31 : 811.161.2] : 398 (= 161.2)

ЦІСАР ІРИНА

викладач факультету дошкільної освіти та музичного мистецтва

КСЕНЧИНА ОЛЕСЯ

здобувачка освіти факультету дошкільної освіти та музичного мистецтва

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Анотація. В статті розглядаються питання використання українського фольклору в роботі з розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку.

Ключові слова: фольклор, усна народна творчість, малі фольклорні жанри, звуковимова, словник, зв'язне мовлення.

Актуальність. Основою прогресивного розвитку сучасного суспільства є людина, її культура, освіченість і вихованість. Культура мовлення, будучи частиною загальнолюдської культури, відображає стан суспільного розвитку і, разом з тим, має на нього серйозний вплив. Через спілкування дитина проходить соціалізацію, стає представником свого народу і культури. У процесах соціально-культурної взаємодії, зокрема спілкування, набувають своєї стійкої форми норми, цінності та інститути тієї чи іншої культури.

Найголовнішою ознакою держави та її нації є рідна мова. Рівень розвитку мови відображає рівень розвитку нації, її культури. Тому, оволодіння рідною мовою як засобом пізнання і способом специфічного людського спілкування є актуальним на етапі модернізації освіти, особливо дошкільної. Нові потреби спілкування зумовлюють потребу і в нових засобах, які мають допомогти реалізувати нові цілі. У контексті досліджуваної проблеми таким засобом є усна народна творчість, зокрема, малі фольклорні жанри. Народ дбайливо супроводжував поетичним словом кожен етап життя дитини, всі сторони його розвитку. Тому серед різноманіття засобів навчання дітей рідної мови, виокремлених

сучасною дидактикою, важливе місце посідають дитячі фольклорні твори.

Аналіз наукових досліджень. Аналіз науково-методичної літератури свідчить про те, що проблема розвитку мовлення дошкільників засобами українського фольклору на сьогоднішній день є досить актуальною. Також, не варто забувати, що проблема розвитку мовлення дітей дошкільного віку засобами фольклору не є новою в освітньому просторі. Окремі її аспекти висвітлювались у працях А. Бородич, К. Ушинського, М. Боголюбського, В. Шевченко, С. Русової, В. Сухомлинського, сучасних науковців А. Богуш, М. Стельмахович, Н. Дзюбишина-Мельник, Л. Фесенко, В. Пабат, Н. Лисенко, Н. Гавриш та ін.

Метою статті є опис особливостей використання українського фольклору в роботі з дітьми старшого дошкільного віку і, відповідно, його вплив на розвиток мовлення.

Виклад основного матеріалу. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні визначає важливим завданням сучасного дошкільного закладу формування мовленнєвої компетенції дітей, орієнтує на активну позицію дитини в процесі опанування мови. Цілеспрямована робота з орієнтування в мовних явищах сприяє